

SAMENVATTING

BEVOLKINGSENQUÊTE

WETTEREN 2019

Wetteren brengt voor het eerst zeer grondig in beeld hoe de Wetteraar zijn / haar gemeente ervaart. Daarom is in het voorjaar van 2019 een grote bevolkingsbevraging gehouden. Dankzij het zeer grote aantal reacties, maar liefst 2.230 personen ofwel 43% van wie aangeschreven werd, levert deze bevraging een schat aan informatie op: hoe ervaart de Wetteraar zijn of haar buurt? Hoe goed zitten we in ons vel? Komen we rond, elke maand? Welke knelpunten zijn voor de Wetteraar belangrijkst om op te lossen? Wat kan verbeteren aan de dienstverlening?

Al deze informatie wordt nu samengelegd met andere informatiebronnen, zoals de omgevingsanalyse en het bestuursakkoord. Samen geeft dit input voor het meerjarenplan. Daarin staat beschreven wat de prioriteiten zijn voor de periode 2020 - 2025.

Als we correcte conclusies willen trekken uit een bevraging, is het erg belangrijk dat de vragenlijst ingevuld werd door een groep mensen die representatief is voor de Wetterse bevolking. Van alle 20.878 Wetteraars tussen 16 en 85 jaar werd willekeurig 1 op 4 aangeschreven (5.220 personen). Met andere woorden, elke inwoner van Wetteren tussen 16 en 85 jaar had dezelfde kans om in de steekproef terecht te komen. Om de drempel laag te houden, kon de bevraging zowel op papier worden ingevuld, als online, met een unieke code.

Wie heeft de enquête ingevuld?

Er werden 2.230 enquêtes geldig ingevuld. Dat is maar liefst 43% van de aangeschreven personen. Dankzij dit erg hoge aantal, kunnen heel wat conclusies veralgemeend worden naar de hele Wetterse bevolking.

Vrouwen hebben iets vaker de enquête ingevuld dan mannen. Daarnaast zijn er iets minder jongeren dan ouderen, in vergelijking met de werkelijke populatie in Wetteren. Verder hebben ook iets minder inwoners met een niet-Belgische nationaliteit de bevraging ingevuld, dan er in verhouding in Wetteren wonen.

Voor de analyses van de resultaten wordt steeds gewerkt met de gewogen data. Dit betekent dat de resultaten zijn vertaald naar de werkelijke verdeling in Wetteren volgens leeftijd, geslacht en aantal inwoners per buurt. Dit maakt het ook mogelijk om te vergelijken met eventuele toekomstige bevragingen.

Alle gegevens zijn uiteraard volledig anoniem verwerkt. Er kan niet teruggezocht worden welke persoon welk antwoord heeft gegeven.

1. De Wetteraar over zichzelf

Door de bevraging kunnen we een blik werpen bij de Wetteraar thuis. Voor meer details verwijzen we naar het volledige verslag, bijvoorbeeld voor aparte cijfers per buurt of per leeftijdscategorie.

25% van de bevroegde Wetteraars is lager-**opgeleid** (geen opleiding, lager onderwijs of lager secundair onderwijs), 36% heeft een diploma secundair onderwijs behaald en 39% van de Wetteraars gaf aan een diploma hoger (al dan niet-universitair) onderwijs te hebben behaald. Naar **origine** (terugkijkend tot de nationaliteit van de ouders) is negen op tien respondenten Belg met Belgische ouders, een kleine 6% heeft de Belgische nationaliteit en heeft minstens één ouder met een vreemde geboortenationaliteit, 4% heeft een niet-Belgische nationaliteit.

Als we kijken naar de **activiteitsstatus** van de Wetterse respondenten dan zien we dat 57% van de ondervraagden betaald werk heeft (als loontrekkende of als zelfstandige) en 2,8% werkzoekend is. Eén vierde van de Wetteraars (25%) geeft aan gepensioneerd te zijn en 10% is scholier of student. 2,6% van de ondervraagde Wetteraars geeft aan huisman of huisvrouw te zijn en nog eens 2% heeft geen beroepsinkomen omwille van een handicap.

Wat de **gezinssituatie** betreft, zien we dat 66% van de ondervraagde Wetteraars samenwoont met een partner, waarvan iets minder dan de helft (32%) met inwonende kinderen. 14% van de respondenten woont alleen en 5% van de Wetteraars woont alleen met één of meer inwonende kinderen. 15% van de respondenten geeft aan samen te wonen met de ouders, familie of vrienden.

11% van de Wetterse respondenten vindt het moeilijk tot zeer moeilijk om met het totale huishoudinkomen rond te komen. In Wetteren-Centrum (15%), Christus Koning (14%) zien we een sterke aanwezigheid van mensen die in **subjectieve armoede** leven.

Uit de resultaten blijkt dat 86% van de inwoners online is of ten minste een paar keer per week gebruik maken van het internet. Gemiddeld gebruikt 13% van de

inwoners het internet niet of slechts af en toe. De **digitale kloof** blijft nog steeds bestaan, dit kan zowel gaan om het bezit van de nodige technologie of aansluiting als om het hebben van de nodige digitale vaardigheden. Zoals wellicht te verwachten was, blijkt uit de bevraging dat ouderen en lager opgeleiden minder gebruik maken van het internet dan jongeren en midden en hoger opgeleiden.

Ten slotte hebben we ook gevraagd **hoe lang zij reeds in de gemeente Wetteren wonen**. Hierbij gaf 39% van de deelnemers aan geboren en getogen te zijn in Wetteren, 34% woont meer dan tien jaar in de gemeente, 10% woont hier tussen de zes en tien jaar en 17% van de invullers woont minder dan 6 jaar in de gemeente.

13% van de Wetteraars voelt zich vaak of altijd beperkt door een **lichamelijke aandoening**. 7% van de inwoners geeft aan een lichamelijke aandoening te hebben, maar zich hierdoor (bijna) nooit beperkt te voelen. Verder tonen de resultaten aan dat ouderen, werkzoekenden, lager opgeleiden en mensen die in subjectieve armoede leven vaker te kampen hebben met een lichamelijke beperkingen.

Negen op tien respondenten geeft aan geen **psychische klachten** te hebben. 5% geeft aan psychische klachten te hebben, maar hier bijna nooit beperkt door te voelen en een kleine 6% van de Wetteraars geeft te kennen zich vaak tot altijd beperkt te voelen omwille van psychische klachten. Vrouwen, lager opgeleiden, werkzoekenden, mensen die leven in subjectieve armoede en personen met een fysieke handicap hebben vaker te maken met een psychische beperking

2. De Wetteraar over zijn/haar buurt

Buurttevredenheid

Wetteraars geven hun buurt ruim voldoende: 7,3. **Iets meer dan de helft (51,2%) van de ondervraagde Wetteraars geeft aan in een zeer prettige buurt te wonen.**

Inwoners van Jabeke en Massemen zijn het meest tevreden zijn over hun buurt, met een gemiddeld rapportcijfer van 8 op 10. De inwoners van Overbeke en Wetteren-Centrum zijn het minst tevreden over hun buurt, zij geven hun buurt respectievelijk een gemiddeld rapportcijfer van 6,6 en 6,9.

Mannen, mensen die in subjectieve armoede leven, inwoners zonder betaald werk en mensen met een lichamelijke beperking zijn over het algemeen minder positief over hun buurt.

Uit een doorgedreven analyse van de antwoorden blijkt dat een goed contact met de burens en de mogelijkheid om deel te nemen aan activiteiten in de buurt een belangrijke impact hebben op de algemene tevredenheid over de buurt. Verder tonen de resultaten aan dat ook de staat van de woningen, de aanwezigheid van groen en het rustige karakter of de mate waarin men in de buurt tot rust kan komen een grote impact hebben op de algemene buurttevredenheid.

Tevredenheid woning

Wetteraars doorgaans tevreden over hun woning.

Mensen die eigenaar zijn van hun woning zijn meer tevreden over hun woning in vergelijking met mensen die in een huurwoning via particuliere huur of een sociale huurwoning wonen. Wetteraars die een sociale woning huren zijn het minst tevreden over hun woning; 34% zegt noch tevreden, noch ontevreden tot zeer ontevreden te zijn over hun huidige woning, voor mensen die huren van een particuliere verhuurder is dit 23,7%.

Ouderen, hoger opgeleiden en Wetteraars die langer in de gemeente wonen zijn meer tevreden over de woning dan jongeren, lager opgeleiden en mensen die hier nog niet zo lang wonen.

Openbaar vervoer in de buurt

Ruim zes op tien inwoners vindt dat er voldoende openbaar vervoer rijdt in de buurt waar men woont. Iets minder dan één op vier inwoners vindt dat er onvoldoende openbaar vervoer rijdt en 15% neemt een tussenpositie in.

Wat opvalt is vrij veel inwoners geen mening weten te vormen over het aanbod openbaar vervoer in de buurt. Vooral dan voor de buurten Jabeke, Massemen, Kwatrecht en Ten Ede, waar meer dan één op tien van de inwoners geen antwoord kan formuleren op de stelling. We kunnen veronderstellen dat deze deelnemers waarschijnlijk nooit of zelden gebruik maken van het openbaar vervoer.

Ontbrekende buurtvoorzieningen

In totaal zei 68% van de bevroegde inwoners geen voorzieningen te missen in hun buurt. Boskant, Christus Koning, Massemen en Wetteren-Centrum zijn volgens de inwoners de buurten met het minste ontbrekende voorzieningen.

De volgens inwoners belangrijkste ontbrekende buurtvoorzieningen hebben, met uitzondering van een geldautomaat, een belangrijke sociale functie. Buurtwinkels, parkjes, zitbanken en speeltuinen bevorderen (oppervlakkige) sociale contacten

tussen buurtbewoners, ouders, grootouders en dragen (indirect) bij tot een buurt waar het gezellig en fijn om wonen is.

Buurtproblemen en beleidsprioriteiten

Wat opvalt is dat voor alle buurten zowel de rijsnelheid als zwerfvuil als topprioriteiten werden aangeduid. Voor de inwoners van Boskant, Overbeke, Ten Ede en Westrem vormt het probleem van trillingen van zwaar vervoer, verkeersdrempels etc. eveneens een topprioriteit. In Wetteren-Centrum, Christus Koning en Jabeke vragen de inwoners om de parkeeroverlast als een derde topprioriteit aan te pakken. Voor de inwoners van Massemen en Overschelde vormt de aanpak van hinderlijk sluipverkeer een topprioriteit. De inwoners van Kwatrecht vragen om hinderlijk burenlawaai met voorrang aan te pakken.

Sociale integratie in de buurt:

Sociale integratie en een sterk sociaal weefsel hebben een belangrijke impact op het veiligheidsgevoel en het vertrouwen in de medemens en in de samenleving in het algemeen.

Wetteraars zijn over het algemeen **matig sociaal geïntegreerd** in de buurt.

Ouderen zijn over het algemeen beter geïntegreerd in hun buurt in vergelijking met jongere inwoners en mensen met inwonende kinderen zijn evenals significant meer geïntegreerd in hun woonbuurt dan mensen zonder inwonende kinderen.

Tenslotte zien we dat mensen met een psychische beperking en Wetteraars die moeilijk rondkomen met het huishoudinkomen een grotere kans hebben om minder geïntegreerd te zijn in hun woonbuurt, in vergelijking met inwoners zonder psychische beperking en Wetteraars die het financieel breder hebben.

In Wetteren-Centrum ligt het aandeel (sterk) geïntegreerde inwoners het laagst. In Jabeke, Ten Ede, Massemen, Boskant en Westrem is er meer sociale integratie dan het Wetters gemiddelde.

Veiligheidsbeleving in de buurt en gemeente Wetteren

Als we de cijfers vergelijken, dan valt op dat algemeen genomen Wetteraars zich veiliger voelen in hun eigen buurt, vergeleken met elders in Wetteren. Ruim zes inwoners op tien voelt zich veilig in Wetteren, bijna acht op tien Wetteraars voelt zich veilig in de eigen buurt.

Minder sociale integratie, burenlawaai, lastiggevallen worden op straat, sluikstort en hondenpoep op straat zorgen voor een groter onveiligheidsgevoel in de buurt

Samen bouwen aan de buurt

Er is een grote bereidheid bij Wetteraars tot **burgerparticipatie op buurtniveau**. Maar liefst 70% van de inwoners wil graag meedenken over het oplossen van problemen in de eigen buurt. De meest populaire participatievormen zijn bevolkingsbevragingen en overleg met buurtbewoners.

3. De Wetteraar over Wetteren

Mobiliteit:

Volgens de inwoners scoort Wetteren eerder zwak als fietsvriendelijke gemeente. Wetteraars zijn het minst tevreden over de veiligheid van de fietspaden en het aantal fietsenstallingen.

Wetteraars zijn ontevreden over het onderhoud en de toegankelijkheid van de voetpaden. Vooral voor ouderen en inwoners met een fysieke beperking vormt dit een belangrijk obstakel. Wetteraars zijn dan weer relatief iets meer tevreden over het onderhoud van de wegen.

Wetteraars zijn in het algemeen matig tevreden over het bestaande aanbod parkeerplaatsen.

Algemeen genomen zijn Wetteraars eerder ontevreden over de doorstroming van het autoverkeer in de gemeente.

57% van de Wetteraars acht zich niet voldoende op de hoogte van het aanbod autodeelwagens in de gemeente om dit aspect te evalueren. De groep inwoners die wel vertrouwd is met het aanbod laat zich eerder negatief uit over het bestaande aanbod.

Wetteraars vragen vooral meer aandacht voor **veiligere fietspaden** en een **vlotte doorstroming van autoverkeer**, gevolgd door **toegankelijke voetpaden** voor personen met een beperking of kindervan. Het **onderhoud van voetpaden en wegen** maken de top vijf compleet.

Het beperken van parkeerplaatsen op het marktplein krijgt geen volle steun van de inwoners. 63% is (sterk) tegen het beperken van parkeerplaatsen op het marktplein, 21% is voor en 16% neemt een neutrale positie in. Niet alle inwoners die wel graag de markt heraangelegd zien als een groene zone zien het zitten om het aantal parkeerplaatsen te reduceren.

Gemiddeld vindt 35% van de inwoners dat het doorgaand autoverkeer moet worden beperkt in het Centrum, 42% is gekant tegen deze maatregel en 23% neemt een tussenpositie in. De inwoners van het Centrum en Boskant staan algemeen positiever tegenover de maatregel om het doorgaand autoverkeer in het Centrum te beperken. In beide buurten zijn er meer voorstanders (41) dan tegenstanders (38%). De andere buurten in Wetteren tellen dan weer meer tegen- dan voorstanders.

77% van de inwoners die een mening heeft over het verlagen van de parkeerduur is tegen het inkorten van de gratis parkeertijd van 30 naar 15 minuten om de circulatie in het centrum te verbeteren.

Aan de inwoners werden vier beleidsmaatregelen voorgelegd ter verbetering van duurzame mobiliteit in de gemeente: (1) het stimuleren van fietsverkeer naar scholen door autoluwe of autovrije toegangsweg naar school (vb. fietsstraat), (2) het groeperen van parkeerplaatsen stimuleren in nieuwe bouwprojecten, (3) het stimuleren van elektrisch rijden door meer laadpalen te voorzien, en (4) het verder stimuleren van deelauto's door het aanbod uit te breiden. De beleidsmaatregel die het **fietsverkeer in de gemeente wil stimuleren door het aanleggen van autoluwe of autovrije toegangswegen** het meest bijval kent bij de inwoners.

Groen, natuur en energie

Inwoners zijn algemeen meer tevreden over de natuur- en groenvoorzieningen in de hele gemeente (parken, bossen, weilanden, bomen , ...), dan over het aanwezige groen in de dorpskern.

Voor de **heraanleg van het marktplein** als een groene ontmoetingsplaats geeft 36% aan deze maatregel (sterk) te onderschrijven. 43% is dan weer (sterk) tegen de heraanleg van het marktplein als groene zone.

Uit de bevolkingsbevraging komt naar voren dat Wetteraars over het algemeen matig tevreden zijn over het onderhoud van bermen en groenperken in de gemeente. Verder komt naar voor dat ouderen en hoger opgeleiden algemeen meer tevreden zijn over het onderhoud van bermen en groenperken dan jongere inwoners en midden- en lager opgeleiden.

Het valt op dat een substantieel aandeel Wetteraars (gemiddeld 38%) aangeeft geen mening te kunnen vormen over **gemeentelijke ondersteuning bij duurzame maatregelen**. Waarschijnlijk gaan huurders vaak niet actief op zoek naar gemeentelijke ondersteuning omdat er gedacht wordt dat dit niet van toepassing is voor huurders.

Winkelaanbod in Wetteren

Algemeen vindt 68% van de Wetteraars dat er voldoende winkels voor **dagelijkse boodschappen in zijn/haar woonbuurt aanwezig** zijn. Er zijn grote verschillen: in Overbeke, Christus Koning, Wetteren-Centrum en Massemen is men het meest tevreden over het aanbod winkels voor dagelijkse boodschappen in de buurt. Vooral Westrem, maar ook Ten Ede scoren laag.

Wetteraars zijn **duidelijk minder tevreden over het winkelaanbod voor niet-dagelijkse aankopen.**

Bijna één op vier inwoners kan zich geen mening vormen over het aanbod lokale en duurzame producten in de gemeente. Van de inwoners die wel een mening hebben, is bijna één op drie inwoners is (zeer) tevreden over het bestaande aanbod.

Wetteren als sociale gemeente

Slechts 35% van de Wetteraars is lid van een **vereniging.**

Inwoners zijn het **meest tevreden over de voorzieningen voor ouderen**, maar het moet gezegd dat het aanbod onvoldoende gekend is, zelfs bij de 55-plussers.

Na de voorzieningen voor ouderen, zijn inwoners het meest tevreden over geschikte plekken, zoals speeltuinparken, parken, een speelbos, **voor jonge kinderen om buiten te spelen.** Vier op tien inwoners geeft aan (zeer) tevreden te zijn, drie op tien is (zeer) ontevreden en 28% neemt een neutrale positie in. Meest verbetering wordt gevraagd voor plekken waar **opgroeiende jeugd** ouder dan 12 jaar **buiten** kan samenkomen in de gemeente. Algemeen zijn inwoners ook eerder ontevreden over het aanbod **kwalitatieve ruimtes voor jongeren om elkaar te ontmoeten** in Wetteren, zoals jeugdhuizen, fuifruimtes, etc.

Inwoners lijken **verdeeld** te zijn over de **uitgaansgelegenheden**, zoals cafés, danscafés, dancings in Wetteren.

Uit te resultaten blijkt dat **15% van de Wetteraars zich sterk eenzaam voelt**, 33% voelt zich een beetje eenzaam en 52% voelt zich niet eenzaam. Maken we een onderscheid tussen emotionele en sociale eenzaamheid, dan zien we dat meer inwoners zich sociaal eenzaam voelen, met andere woorden dat ze een te klein sociaal netwerk hebben, dan inwoners die zich emotioneel eenzaam voelen. Bijna zes op tien inwoners is enigszins tot sterk sociaal eenzaam.

De **hulpbehoevendheidschaal** geeft aan dat 54% van de Wetteraars niet hulpbehoevend is, 42% is matig hulpbehoevend en 4% is zwaar hulpbehoevend.

Wetteraars voelen zich vaker **gediscrimineerd** in de eigen gemeente, dan erbuiten. Meer dan vier op tien inwoners is in het verleden reeds gediscrimineerd geweest in Wetteren. Discriminatie op basis van etnische afkomst is de meest voorkomende vorm.

Wetteraars zijn zeer verdeeld over hoe goed de verschillende culturen in de gemeente samenleven. Zo geeft 34% aan het (helemaal) oneens te zijn met de

stelling dat verschillende culturen goed samenleven in Wetteren, 33% is het er dan weer wel (helemaal) mee eens. 33% neemt een tussenpositie in.

Dienstverlening van de gemeente Wetteren

De Wetteraars hebben een matig vertrouwen in het gemeentebestuur, en iets meer vertrouwen in de gemeentelijke administratie.

Het **gemeentehuis** is de dienst waarmee het grootste aandeel inwoners in het afgelopen jaar contact hadden. Slechts twee op tien inwoners zegt gedurende de voorbije twaalf maanden geen contact te hebben gehad met het gemeentehuis. Naast het gemeentehuis springen drie andere gemeentelijke diensten eruit: het **sport- en recreatiedomein De warande en het Cultuurcentrum Nova**, die door meer dan de helft van de inwoners werden bezocht tijdens het afgelopen jaar, gevolgd door de **gemeentelijke bibliotheek**, die door 47% van de Wetteraars werd bezocht. Verder werden zowel het **Lokaal DienstenCentrum de Koffiebranderij** als het **Sociaal Huis** in het afgelopen jaar door ongeveer 15% van de inwoners bezocht. 6% van de respondenten gaf aan het Lokaal DienstenCentrum niet te kennen, voor het Sociaal Huis is dit 5%. Het **Infopunt Toerisme** en het **Dienstenchequebedrijf** werden door respectievelijk 12% en 11% van de inwoners bezocht.

De tevredenheid over de **algemene informatie** vanuit de gemeente krijgt een neutrale score van de Wetteraar. De informatie wordt beschouwd als correct en duidelijk, er is vooral verbetering mogelijk door de informatie sneller te geven, en meer op maat. Algemeen kunnen we stellen dat wie tevreden is over de gemeentelijke informatie, ook eerder een hoger politiek vertrouwen heeft.

Ongeveer één op vier inwoners is tevreden met de **inspanningen om burgers bij veranderingen te betrekken**. Bijna drie op vier inwoners wenst in de toekomst zijn/ haar mening te geven over het lokaal beleid via een **bevolkingsenquête**. Ongeveer zes op tien inwoners wil via **email** zijn mening delen en ongeveer de helft van de Wetteraars wenst te participeren via een **online digitaal participatieplatform**.

De invullers van de bevraging kregen ook de kans om suggesties te doen naar de dienstverlening. 444 personen deelden hun verbetersuggesties. Deze werden onderverdeeld in verschillende categorieën. Een vijfde van de suggesties had te maken met mobiliteit in de brede zin van het woord (overdreven snelheid, fietspaden, parkeren, ...). Op de tweede plaats (17%) waren de opmerkingen die te maken hadden met communicatie vanuit de gemeente: gebrek aan

communicatie, onduidelijkheden, opmerkingen over de website, vragen naar meer inspraak, ... Het werken op afspraak kwam aan bod in 1 op de 10 opmerkingen – zowel naar het systeem van op afspraak werken als naar de wijze waarop afspraken gemaakt moeten worden. Dit werd regelmatig gecombineerd met een vraag naar ruimere / andere openingsuren (6%). De aanleg en het onderhoud van de openbare ruimte tenslotte kwamen naar voor bij 8% van de opmerkingen.

Daarnaast waren er een beperkter aantal opmerkingen (5% en minder) rond de thema's veiligheid, vrije tijd, politiek, welzijn, economie, afval, klantgerichtheid van de medewerkers, digitalisering, stedenbouw, samenleven, bereikbaarheid van de diensten, onderwijs.

Een deel van de ontvangen suggesties wordt nu al aangepakt. Vaak gaat het om zeer concrete problemen (bijvoorbeeld onderhoud groen), soms over meer algemene onderwerpen. Zo loopt bijvoorbeeld op dit moment een grondige evaluatie van de gemeentelijke website.

Aanvulling

De buurten werden als volgt opgedeeld:

- Boskant,
- Christus-Koning (Diepenbroek, Dasseveld, Roosbroekwijk en Christus Koning),
- Kwatrecht,
- Jabeke,
- Massemen,
- Overbeke,
- Overschelde
- Ten Ede,
- Westrem
- Wetteren-Centrum